

ПОГЛЕД У ЕНГЛЕСКЕ ЧАСОПИСЕ И ПРОЗУ
запоследњих осам година

међу књижевних дела рађених у стиху, која смо приказали, и књижевних дела у прози којима сада приступамо, пребацићемо мост од једне колективне књижевности рађене од многих и рађене у стиху и у прози, књижевности по часописима. Пре часописа који су били рату и униформи, који су стари седам осам или пет шест година поменућемо један који је стар преко педесет година, али који се дао мобилисати и ратну службу вршио неустрашиво, а књижевну службу, с бомбама и ракетима као и без њих, вршио узорно. То је светски познати и цењени одлично уређивани ТАЈМСОВ ЛИТЕРАРНИ ДОДАТАК

недељни критички преглед енглеске лепе, историјске, философске и религиозне литературе и свега што је најважније и најредније у светским књижевностима И тај часопис је у време рата био у сагласности са "економским стандардом" смањив број страница и сузио маргине али се сетио да од четири ступца текста начини пет и осетио да у времена тешког искушења британског народа мораотступити од чисто критичке и есејистичке садржине, и морапонекад донети песму и причу. Чакнекад је било најтеже, строги Сапиемент је певао и причао. И танким и дебелим гласом, што би рекао Шекспир, али певао и причао. Откад опет имамо част и радост да добротом Британског савета и Енглеске читаонице у Београду редовно примамо тај часопис и читамо ратна годиштањегова, један део развог нашег духовног животазацело је. Енглези воле постојане ствари и зову тај часопис и после толико деценија "додатком", што он, сем материјалне подлоге заистину није, ничији додаток није. То је једна суверена критичка ревија. Њем врло одговорне, солидне садржине, носи и највише обележје критике, имперсоналност: нико свој рад не потписује. Недавно штампани ванредни есеји о Мартину Дутеру, о Рококо стилу, о енглеском чувеном државнику дипломати Дорду Дараму о француском чувеном писцу политичких расправа А. Токвиљу о читалац би душу дао да зна ко су писци, али не зна. Потпиде сретамо на крају листа, свеске, у

облигатној и богатој Пошти листа, која је од своје стране изванредан додатак до датку; среташу се ту имена књижевника, научника, професора из целог света, који моле научну прецизирање неке ствари или податке за неки књижевни рад. Та су писма понајчешће овејане расправице око финих питања, констатација проблема. Џјамсов литерарни додатак је часопис, школа морах.

За ратних година истакли су се и живе и данас два месечника и једна тромесечна ревија. Један од месечника **НОВО ПИСАЊЕ** још је и данас тако да кажемо, у пуној униформи: мала танка књижица густог сабога на слабој хартији. **НОВО ПИСАЊЕ** су кренули леви, и борци, људи који су се сем шпанском републиком заносили и интернационалном књижевношћу, и доиста сазвали први интернационални конгрес писаца у Шпанији још за време борби. Лист је покренут већ врло немирне године 1936 те, и навршио је осам година страсти кад му је уредник Дон Деман

у једној свесци годишта 1944 ог, штампао врло занимљив важан помало тужан књижевно историјски преглед рада и сарадника. Преглед оца светлост на програм садржине листа на коло покретача на сараднике Програм: велика искуства људства у рату нове друштвене теорије и праксе, интернационална сарадња на пољу књижевности и уметничких реферата. Сарадња: пустићемо уредника Демана да говори. "...отада неко од најранијих сарадника је умро, неки су нестали, неки насилно и свирепо убијени, неки се главачке пребацили у друкчије личности и другачевовања, неки стерани хиљаде миља далеко од својих кућа, неки својеволјно отишли у изгнанство, неки се још боре по белом свету, а само мало их је који су тамо где су по месту и у духу, били од почетка." Од оних са којима је Деман планирао програм и име листа Кристофер Ишервуд

у оно време писац романа КУЛАЦИ, напустио је земљу, отишао у Америку и престао сарађивати. Деман нам овако приказује скок Ишервудов: на једном крају КУЛАЦИ, на другом књига издата у Калифорнији од тамошњег Веданта друштва **ВЕДАНТА И ЗАПАД** уређена од К Ишервуда и од Свами Прабхавана нде. Ишерман је бројимо ми, трећи, / Хасели и Оди први и други а помало и Самерсет Моам као четврти енглески писац који у Америци мање или више главачке ускичае у древну хиндуску религиозну философију. Последњи роман Ишервудов значи опет скок: од Веданте до Пратера у Вечу

додуше са историјском садржином око Пратера. Други приени оснивач листа Ралф
 Фокс, погинуо је у Шпанији. Још пре него што је светски рат избио
 читамо у Демановом прегледу, ишао је Деман због сарадае у Москву, и заистасмо на
 смо нашли, од наших личних познаника приповедача Тихонова УНОВОМ ПИСАЊУ са више
 од једног прилога. По себи се разуме да је Деман ишао у Париз, доби- песму од
 А. Шансона и док је са Драгоном преговарао и чекао га, добио је
 је и штампао у листу причу Кинеза Чинг Тиен Диа. Деман много жали што је у по
 четку богата сарадња гласитог енглеског песника Одна такође емигранта у Америку
 сасвим изостала. Кржеповодом тога Деман: "Енглеска се надала да ће бди у овом
 рату постати оно што је сам писао у песми УСПОМЕН ЕРНСТА ТОЛЕРА да је био
 Ернст Толер у оном рату:

Сва се Европа склонила у његову главу

Ређа Деман имена других младих писаца од којих се је већи део борио у Шпанији
 на после пораза неки доспели у концентрационе логоре у Француској неки успели
 да оду у Америку и о њима нема више гласа. Од немачких емиграната антинациста сар
 сарађивали су у НОВОМ ПИСАЊУ Рудолф Леонхард који је из Шпаније пребеглао у Фран
 цуску, али га је Вишијска влада предала Немцима а Немци га стрељали. Одличан
 сарадник листа био јеврло даровити Енглеа Дон Корифорд савише песама нарочито са
 песмом Срце света који нема срца и за кога Деман тврди за њега да је можда једини
 успевао да пише праву поезију на изврстим марксистичким линијама. Погинуо је Кори
 форд у Шпанији. Од Демаца сарадника Деман спомиње још Алфреда Канторовица и поз
 познату романсиерку Ану Сегерс. Они су из Француске пребегли у
 Америку и тамо је Ана Сегерс издала запажен роман СЕДАМ КРСТОВА то јест седам
 вешала роман о борбама антифашистау Немачкој. Шпанија и шпански грађански рат
 значао је за то коло људи много. Мислио се са том ће се републиком родити и инт
 интернационална књижевност. А. Шансон писао је ДАНИ НАДЕ. А после пораза раније
 помињани песник Стифи Спендер писао је у НОВОМ ПИСАЊУ извештај из Шпаније и го
 ворио: да нема више инспирације него мизерије шпанских добровољаца. А приликом
 интернационалног конгреса писаца кад је све већ пошло устама пишао је о истом
 оном Шансону: "...блед љут, незадовољан викао је: како сам? рђаво, рђаво, рђаво

....интелектуални ниво конгреса је уласавајући... ми смо без срца...ми носећам
мо одговорност."

НОВО ПИСАЊЕ има богату сарадњу младих и старијих писаца.

Од младих проповедача занимљив је В С Причет са врло заним
нимљивом у и духовитом причом мајмун који је изгубио реп. То је у ствари прича
о првој чинској револуцији. На два огромна дрвета живе два мајмунска народа. Бор
бе су сталне око дограбљења свакогодишњег рода воћака. Друштвени слојеви на дрве
ћима врло су занимљиви и човеколики. Живот уопште иде врло налик на живот
људских заједница а усред тога сасвим као и данас спрема воћ са присталицама ре
волуцију а спрема је оправдано јер се у једној генерацији и партији реп ушао
у процес сасушивања и с тим заједно се родио појам еволуција страхан појам и
неизговорљива реч за оне који су још ужасно много држали баш до репа. Кроз при
чу иде философија аналогичности: има у чему смо ми данашњи налик на оно што смо били
с репом и они с репом данас налик на нас који смо реп изгубили у прадавно време
прве револуције наших предака. Од сарадника средњих година треба споменути већ
поменутог Осберта Ситведа и Е М Форстера. Форстер је пред рат дао занимљив ре
ферат о изложби Совјетских сликара у Паризу. "Циљеви су им морални, а методе
дисциплина".

излази у

НОВО ПИСАЊЕ издаје предузећу које издаје познате

ПИНГВИН књиге / позната је серијална едиција АЛБАТРОС књиге / ПИНГВИН књига изда
је уз НОВО ПИСАЊЕ тромесечник НОВО ПИСАЊЕ И БИКИ ДАН. То је врста антологије
свака три месеца у строгим традицијама интернационалне књижевности. Једно поред
другог имамо рад француског писца и азијатичара Егзиперија
за којег један енглески критичар каже да се речма служи као кујунција драгим
камењем и који једно је говорећи о својој земљи под окупацијом духовито рекао:
"у француској има сад четрдесет милиона таоца". А поред Егзиперија песме младог и
покојног грчког песника Капетанакиса и радови о њему из пера Биглеса и Француза.

Године 1940 се појавио се у Лондону месечник

ХОРАЈЗОН # /

појавио се дакле у најтеже време и још у време кад ће

Британија сама да понесе такозвану Витку за Британију да одолева лудим по

покушајима тада бесно моћне Немачке војске да се пребаци на Британска острва. То је било уједно и славно доба Енглеске, тада се родило у младим генерацијама осећање које ће после нарочито азијатичари писци приказати: осећање неодољиво ето одоране своје земље. Из једне Оксфордске генерације пао је двадесет и неко мило пијота ловаца. О азијатичарима нарочито казао је Џерчи забележене речи: "...многобројни имају много да захвале малобројнима". У то време ће доћи и ХО-Р. ЏОН, укусно опремљене свештице које од насловног листа одају укус свога уредника, а уредник укус француски. И тај часопис ће од почетка гледати да постане интернационална станица за лепу литературу дискусије и критике. Уредник часописа је Сирил Конели познати и фини енглески критичар на пољу књижевности и уметности велики зналац француске културе. Према широким интересима и ерудицији Конелија лист се простире у разне области духа и живота: литература, сликарство, позориште, архитектура, социологија. Један од последњих бројева на пример има у садржини сем другог следеће: есеј о романсиерима филозофима / у наставку, два Шкота Стивенсон и Браун, на ванредно жив напис, сећања на Пола Валерија, где је бар половина текста на француском језику, па писмо о архитектури па чланак о типографији, па песме на француском језику француског песника Каронда па приказ набирку прича Причета Мождасе никада неће десити. ХОРАЏОН нијени нарочито лева ни нарочито млада ревија. Поједини есеји из зрелих пера изазивали су дуге дискусије по новинама. Један од смелих и не увек ди доста уравнотежених али свакако динамичких и оригиналних сарадника сејиста је А. Кестлер. У есеју свом Интелигенција и у питомој својој форми овако изгледа Кестлер: / интелигенција у смислу некадашњих независних руских мислилаца / и у својој питомој форми овако изгледа Кестлер: "...Интелигенција, у датом периоду и на извесном месту, обично јавља хомогено социално ткиво... Сама интелигентност није ни неопходно нужна ни довољна квалификација за члана интелигенције. ...Формирање једне такве специалне групе треба сматрати као социални процес.Динамит независне мисли још од француске револуције, појављивао се "не као луксуз, него као црна нужда. Тај динамит се јавља кад има ко да руши, и има шта даруши". По "Кестлеру Волтер је имао шта да руши, и зато кад би

се данас жив појавио, имао би одмах своје место. Гете не иако је и он велике ствари из великог ума оставио људству у наслеђе. "Интелигенција у модерном смислу јавља се као онај део нације који по свом социјалном положају мање тежи вишеје говен у независно мишљење." Хестер говори о проблему: како живи мо а како бисмо могли живети. "друштвени обичаји имају много већу инерцију него него мисли. ... Размак између спаваће собе и библиотеке астрономски је". Затим говори као о мотиву за независно мишљење нарочито о осујећеностима. "...ради се о специфичном осујећивању код професионалних људи, који дижу буну не зато што би им друштво одузимао сваку шансу, нег што им је дало дестамаргине да развију своје дарове, а мало маргине да се у животу осећају добре и зато не приме општи ред ствари."

Најновијарезија тек почела да излази јесте

МОДЕРНИ ТРОМЕСЕЧНИ ПРЕГЛЕД.

Енглеска књижевност је огромна књижевност.

По простирању по писцима по темама по талит талентима по стиховима. Велика Британија је светска империја и њена деца стижу знања и искуства и праве романе и ослеке туђе романе по великом белом свету. огромна је енглеска књижевност и по броју читалаца. Низ врло различитих слојева читалаца утицао је на варијанте једног истог рода књижевности. Енглеска књижевност има у области лепе литературе бар три категорије писаца који су врло размакнута али сви спадају у књижевност. Категорије се у критици не наглашавају, али читалац критичких ревија одмах види рангове. Ако поједине ревије можда помало и негују "домаћу" критику, ТАЈМСОВ ЛИТЕРАРНИ ДОДАТАК је нема. Иако је писац добио за своје дело специјалан чланак или је под њим литературом на првом месту са два ступца или при крају са пола ступца. Али, ту је и онај са пола ступца на крају зато што његова књига има вредност спада у књижевност. Тај врашки ДОДАТАК "критичко"

ТАК потсећа на нешто из давнина. у Кембриџу у Библиотеци чува се један стари рукопис који доказује да је енглеска већ у 13 ом веку имала нешто што потсећа на њене данашње оловчане песнике

Тај древни песник

Хенри Д. Абринсенс, као многи који су више брзо од непосредних савременика бивају већтани, данас је врло непознат, али у оно време је чак и од краља био категорисан као прворазредни. Добијао је сваке године, сем другог, по два бу рета вина, и према квалитету онога што је те године написао, краљ је, у форми врло занимљиве критике, наређивао да му се пошаље "вино", или "добро вино", или "најбоље вино", или сасвим најбоље вино" Енглеска има данас два писца романа и романа који су више читани него иједан песник. Вино би дакле морало да се даде прози. Али та два писца шем што су најчитанији и најдискутованији стоје један од другог безмало астрономски удаљени. Да краљ дад сасвим најбољевине Д. Хакслију

било би по мишљењу многих па и нашем сасвим правично. Али не послати такво вино Ц. Б. Пристлију, који пише роман за романом, теши људе и нада се добру који пуни позоришта, те би можда изазвао стражи, тим пре што је Пристли социјалист и припадник лабуристичке партије. Краљ би межда морао послати најбољевине вина неком првокласном писцу из друге категорије, или сам попити вино. Између Пристлија и Хакслија стоји јаз. Ми их јазом ради и поменуемо заједно и приказивањем их наизменично. Кад се негде не могу све лампе запалити најбоље да се западе две на супротним и крајњим тачкама, назире се онда и међупростор.

Последњи број Тајмсовог литерарног додатка донео је вест да је сад и у Енглеској издата Хакслијева дело ВЕЧНА ФИЛОСОФИЈА али Хаксли сам изгледа још немури из Америке кући. Судећи по његовим последњим књигама Хаксли је још у реалној сфери рационалној сфери утолико што још бездушније приказује типове вишег друштва, али духом својим окренут је дефинитивно у димензију ирационалну. Кад с рарезаветни пророк не бира речи кад прети и опевање, а свечан је и "просветљен" кад назре светост. Над ужасима овога рата стоји гневан али праведан. Пише: "...ратни злочин над Роттердамом ратни злочин над Берлином." Војника жали на свој начин: "Бег ратова бег и.... бег битака бег борбе", старим људма препоричује да се спремају за смрт да људи да ископају оне духовне вредности "које су целог живота закопавали под трицама и и изметом". Заборавља учени и хиперкултурни Хаксли на свог Цезара Цезара:

Д није се неуобичајеним речма никада сужио ни Хакслију тако драги хиндуски религиозни философ ве ка Санкара. Ц. Пристли што бирекли Енглези сламчицу једну не мари за Санка ру ни за друге метафизичаре, а мари за живот данашњег живог човека, зато се ваљ ваља и био кандидовао за изборе али како јерешно да се даписати ван странака и тако је и прешао на изборима. Пристли верује у војника овога рата пре свију дру гих људи и друштвених бораца, да ће бити корисан да социалне реформе. У таквој вери уобразио је да влада није спремна демобилизирцима пристојне цивилне одеће и свом последњем сад већ претпоследњем роману дао је ироничан наслов па и такву потку на њавши роман ТРИ ЧОВЕКА У НОВОЈ ОДЕЌИ. Али како је то радије више за ефект пропаганде него по Секратовој логици тако је и прешао. "Ошто је прво изда ње романа већ растурено уверио се аутор да су одела за "армију Ђеговог Величанс тва" и лепе кројена и од врло добре материје, друго издање књиге носи на чоеној ној страници штампану извину пред читаоцима што су у заблуду заведени а преко читалаца и министру за збрињавање војника. "Пропаганда је и добра и јака ствар и темперамент Пристлијев је симпатичан али има добра енглеска пословица која важи бар за све Енглезе: Има време кад се иде у рибаре, а има време кад се мре же суше.

Ни Хаксли ни Пристли није ишао у рат. Ни у једном роману о њ о којима ће овде бити речи нема смрти ни жртве, то јест војничке смрти и жртве. Код Хакслија има једна одвратно банална смрт супериорног буржујау нужнику, а Пристли је увек за весеље. Али ипак је Хаксли онај који се носи и хладно и стра сном са проблемом жртве са њим штаје управо жртва у жртви штајевелике у великим стварима. Хаксли има више страсти у једној фигури свога романа него При ли у целој књизи. Обојиму интересује структура социалног тела у Европи, али Пристли иде у то из социологије праксе а Хаксли са интроспекцијом у социално тело. Хакслија интересује паралелне еволуцијадруштвена економска и интелектуална а Пристлија еволуција социална и политичка. "Кошност да сви уласи рата нису парадисали срца и воље људи, та једнокошност код Пристлија кренула оптимизам грађански и опште друштвени, а код Хакслија потребу да са тим остатком стварају

стваралачких међи човек окрене последњем циљу човечанства духу. Да је човек
нова природа огреда у свирепости, Хаксли види са очајањем Пристли са леком.
Безмало сваенглеска књижевност поставља проблем одговорности свирепости гре
ха. "Свет "у који људи греју се саме нагресима света" / стих Адит Ситвекове/
Пристли стоји достауцањен као оптимистички хуманист између двеју група којим
су претставници: за песимистички хуманизам Т. Харди, Вирџинија Вулф, Е.
М. Фостер, за велику трагину Џејмс Џејмс Хаксли, Кестлер.

Хакслију писцу из последње своје фазе ратне фазе
тешко пада свет, он удара по људима и по себи. Њери се истовремено као тореадор
и оин. "Људеждери у худници" тако је дефинисао људство за време рата и те ис
куство безмало да иде над снаге изнад Хакслијевих снага: деба број личности
у последњем ратном хистерији су. Пристли, и над људеждерима у худници само ј
реформатор. "Његовом ратну и сва три демобилизирца и помало радника и радни
ца из позадине знају да се старо не сме наставити и данас мера дећи. Дедуше
не видимо у ратну ни да је дошло ни како ће дећи. Само чујемо лепе речи о то
теме да мера дећи. "Даније поменути енглески песник Јете каже на једном месту:
над се са другима несике изази реторика, над се несике сами са собом изази
поезија. Код Хакслију уза сав ужас и хистерију има поезије, код Пристлија, у:
сву оптимистичку и хуману стварност има реторике.

Ђерац после рата. Шта је рат учинио од њега? Хак
сли тврди да га није пременио. "Њећинасних које ја познајем, а вратили су сеи
рата, непремењени су. Дебар број је таквих који су постали гери не ште су би
оини. Само мали број, који су имали вољу да се држе адекватне филозофије деш
дешли су беи. " Пристли је запазио друго: да су оерци постали, кроз особиту
дружбу, као једна велика фамилија позитивних људи. Јакадружба међу мушкарцима,
пристлију се наслутило безмало неште митско, али Пристли нема имажинације и с
је остало на пријатним сценама и срдачним речма. На дну заједничког страдања
Хаксли види једну трагичну истину: "Заједничке страдање за неке време изазива
братство. Ако је дуге и тешке, наступа апатија, очајање и насилна себичност".
Пристли није уочио проблем мучења људи. Ми смо се вратили у доба римских цирк

циркуса и хришћанских прегона. По логорима и апсанама недостајали су само борбе с лавовима. Јудејдери у лудници. Сувише великамучења и у сравању са надрама Пристлија и у сравању са тежњима Хакслија. Г. Ајтени Робинсон ранији лектор при универзитету у Њујорку сада на раду у Београду писац једног лепог јавног предавања одржаног у Бугарској читаоници написао је: сувише велика мучења у сравању са пролазним политичким и војним триумфима".

Бугарска ратна и послератна књижевност у стиху и прози заиста је цео свет пренапила човечје срце, ту стихијску снагу и ватру у човеку која космички претрајава све људске и људејдерске. Срце и страст дошли су до својих максима: ни дејстава у рату зато што је рат сама акција а акција је срце страст. Бугарска књижевност има права у томе од времена песника Шекспира чији Хамлет говори да акција губи своје име чим по њој попадне бледина мисли. Бугарска књижевност има права у томе од времена свог филозофа Хјума

који је писао: на први мах мало запрепашћујућим начином:

"Разум јесте, и мера бити роб страсти". Што значи роб оног срца од којег су били јани борци и хероји од којег је данас опет јана и крвава бугарска најбоља књижевност. За претставнике срца које је јако као челик и кад прсне онда је то догађај од последица за њих важи оно што Бугаре кажу о својим племенитим кнежевима: крв му се испелаза. Тако се има разумети и Хјум и Шекспир и Хакслије ња страсна успремицања до крајњих циљева човечанства. Бугарска књижевност рад данас у једном процепу између друштвеног и метафизичког, рационалног и ирационалног временог и безвременог, и у том процепу туче њене велике јаке крваве срце којетражи да се испели да Тражи сепут и поступак да разум и страст ум и срце заједно предуђују акције тако моћне у доброту за човека колике су моћни били и ум и срце човека док су на власти владали и смирепствовавали грамзиви вест мрља љ освета мучења канибали у лудници. Хаксли не да да се те заборави и ми не заборављаме.

Већ од Ц. Чесера, дакле од 19. века, бугарска књижевност књижевност симбола. Јер око човечанства стоји природа а око природу наседена, бескрај, застој времена у вечности. Јавни су дакле допшаји и исте

али важне у су и пројекције од њих у области духа. Хаксли је сада у пуном маху да се дигне до књижевности симбола у последњем роману још није успео да интегрално даде симбола кроз неку фигуру и живот на земљи, него саме као сви у романиери философи кроз субјективне своје муке мисли знања спиритуалне дисциплину. Оно што је сигурно то је да је Хаксли гениалан интелектом. Али он је у пуном маху и пуној борби за спиритуалну област духа. „Е је човек пун страсти немирног срца далек је од тога да буде чист умом и срцем и муке његове су велике и све је више екстреман у правцу рационалном и ирационалном дакле у ствари на раскршћу и на крсту. Ако дехвати живот, разриза канал све дубљи и пуна мисли пражњи, гани кроз тај слук без мислоти све што осуђује и чега се боји као греха према човеку и стварима. Где је ранијесме сатирик ту је сада често небухукавач, прорек да је „греху плата смрт“. На супротном плану од живота тривиалне свакидашњине све је суосимнији уједно све страснији да се утеши у истовременост са оним што овај живот и egzистенцију преводи у једну свест у којој све свесметске више не узнемирава и не искушава него сарађује на вечном. Најзначајнија фигура у последњем роману Хакслија Бруне Барнак један из породице Барнак али који се родио и одрастао у Италији и то од матере Италијанке тај је могао оно што је савршено мирно умом испевати Данте и што сад тежи да испева и да може и Хаксли:

истепити се прелити се у море вечности и божанствености .

„Змеђу две крајности Хаксли хода путањом друштвених проблема и студира човека као egzистенцијални фактор и човека према човеку. „....човек је крив зато што је непредирач, он сам, задомљан да остане духовни емоционал, неразвијен, недат, непресветљен. Бар делимично ја сам одговоран говори једно лице у роману за такву моју убогаљеност, и на руци која је мени остала многим у рату није има крви и при зејтиљав маз од сагнутаг меса“. Велики друштвени талас заједнице у раду и животу, страха од некадашњих форми живота који су се посепце или у породицама зорињавали и сматрали те и за морал и застику велики мах да човек научи како да се да да не умр

умре "недотакнуто" такође је општа тема енглеске књижевности последњих година. Песник Оди пише: "Или морамо /људи/ живети сви заједно, или ћемо умрети". У Пристлијевом роману једна фабричка радница каже слично: "...ако се отсечем од других људи, почећем умирати". Тако се Хаксли понекад укрсти са другим писцима у једној тачци, али одмах затим опет дивергује, више је страдалан него ике. Последње његове ствари то је заиста "хожденије по мукам".

Пре рата али после познатог романа ПУНКТ КОНТРАПУНКТ, објавио је Хаксли роман Пређење многогласја доба у том роману већ има једна личност са "адекватном философијом" да се постане осамосиригуалним тешама. Последњи роман из 1945 те е којем сме и досадаговорили, носи наслов ВРЕМЕ МОРА ЈЕДНОМ СТАТИ. Чудан наслов. Хаксли га јеузео из Шекспира да га објасни га је нагла пред крај књиге кад је имао прилику да казује своје мисли ван фикције, чисте геле, јаке дамаке. "од "експирастоји трестих:

Мисао је роб живота, а живот будала времена,
А време које сме погледом прати
Мора једном стати.

Да је мисао роб живота вид ли сме у овом рату у пракси и пластици, а чули сме и од Хјума да је тако. Да је живот будала времена Хаксли је свако претумачио: живот кривудави блуди због прошлости са њеним традицијама, и због будућности, оне онедавне зато што је ике незна, а оне блиске коју дедуше одлично видимо, али идеал, али је жртвујемо гранзвивестима и свирепостима садашњости. "Идеал, по Шекспиру и по Хакслију оне би дасе ради и мисли с погледом у човекову крајау сарху с погледом у вечност. А чим се у вечност гледа време је стако. Није тешко ни за Хакслијем у спиритуалну борбу за међу осећања над време стаје и занавом да ће ј једном доистастати. Код ка вечности свако издаже Хаксли на једном месту романа: "Прогресија иде од животињске вечности / која је без свести е времену / па у човечји живот са осећањима и предвиђањима, / живот са свешћу е прошлости и будућности / и онда напеде из времена у спиритуалну вечност и божанску област. Живот духовни је искључиво живот садашњости и онда времена нема ". Наслов романа дакле већ изабације гужву проблема животних и духовних, и са њима ће се аутор носити до краја књиге градити личности симболе, а у завршетак ставити један светлосћу

ресветљен живот на улаз у светлешћу обасјану смрт Брунов живот и безмало светацко умирање. Али дете.

Себастијан Барнак има свега седамнаест година, песник је и необичне лепоте младић, али он није главне лице. Себастијан са својом лаки биће саме као она трунка у раствору око које се делићи растварају и тако се. Себастијан као сви млади Енглези мисли да није центамн ако нема у гардероби преписне вечерње оделе. Отац Барнак чудна једна либерална глава и врста аскета социалиста иначе пачен у струки правника, неће да чује о тем лунсузу и глумести. Стриц Барнак живи у Италији. Матере нема себастијан. Опсесија да се дође до вечерњег одела биће у Себастијану она трунка око које ће се наталожити кал и њене последице. Себастијан доспе у Фиренцу и гесте стрицу који је тип Хакслијеве висене буржоазије; богат учем начитан разуме уметност види лепе купује савне раскошан је већ и зато што је пун машти сладострастан предрђив најекс и ниће. У ентузијазму што му је синовац тако даровит млад човек поклада му му тога дана купљен цртеж оригинал француског сликара Дега и одмах чује поетску интерпретацију и врло личну и врло бруталну младег песника и сјајно се забављају. То већ већ стар човек преједен и последње своје вечери стриц Барнак умире од маше у музичку. Сутра дан јер је од свега јача жена за вечерњим оделом оделом Себастијан не знајући Фиренцу оде и преда за богату цртеж онеме спонзоранту који га је нелико јуче за велике новце био предао стрицу. Одука Себастијанова наравно мутна је и мутно ће и да рађа. Попис заоставштине тражи се други цртеж сумњиче ко зна све који људи. Себастијан лаже. Та лаж сад расте брзо као полин грана се у пипке пипци захватају насве стране даве Себастијана страховитим претставима и страховима од срамоте и казне. Слути лаж једна реплика оне дуси из КОНТРАПУНКТА једна јеш гера сатана жена која се користи приливом и ужасом младића и научи га љубави. Не слути лаж али се зикете у пипке једна млада мати која је изгубила јединца сина чудесно на сличног Себастијану и која заплива у неке нечисте материнске нежности према песнику и обећа му такође вечерње оделе. И тако даље. На вршку заплета балансира двоје: или признати не коме лаж и одаратност поступка и учући у сиромашће или спас кроз нечију жртву Бруно Барнак сиромашан мали књижев који препродаје књиге стварно их купује себе

ради и своје лектире ради сабере сав свој новац учини пресију наспекуланта
успе ишчупати цртеж и још на време га донети рођану Себастијану. Али у препирци
ци са спекулантом који се бави уга сав остале и политиком Бруно се учини сум
њив као леви и бунтован елемент и даспе у затвор. Праве жртве чисте жртве узви
умен су скупе има праве Хансли. Сај наком са свецом са жртвом иде у пореди смрт
смрт. Бруно је додуше већ болестан али ће се јаче разболети, уосталом кроз
дане еке нести бољејаш спремити за смрт. Његови последњи дани су светли; Себа
стијан улази у његове идеје Себастијан га вери последњи разговори између
пескиња и свеца ванредни су. Хансли је сачувао меру: светац је врло економично
не даје човек је до краја и баш зато јак доказ да се може "утепити" у мору
вечнога безвременога. Брунов умирање је светле и бестрашно као мирис седаше
ће сунца које се гаси али ипак вечно живи. Себастијан до краја неће стећи
вечерње одело али ће закерачити у човека у зрелост и стећи још у последње час
часове Брунова живота стећи ће Бруна симбол лепоту духовну снагу.

Хансли је велики уметник културни уметник са
крајњим финесима. КОНТРАПУНКТ је компоновао свим намузички начини а Бруно је
израдио на начин италијанских сликара примитивистичке, који су сликали свеце
саме у две димензије али од којих је једна била дубина. Бруно
Бруно спела израз је љубави Ханслијеве за Италију великих традиција, нада и
за веровање да укретање енглеске и италијанске крви може дати ванредан плод.
Бруно изнутра је симбол Ханслијеве тежње: давати уз књиге и себе онима с који
ма се кроз контемплацију може зближити, дедити свој живот сваки дан као хлеб
онима којима је потребан и онемете је човеку једине потребне ако имамо да се
пребаци у таме где време престаје. Бруно дмиреоз умире од рана у грлу, и пред
крај на малим цедуљицама пишесдговоре у разговору са Себастијаном. "Умире се
изазивају зато што је човеку тешко да се понаша како треба у обична времена. Чи
чинити чуда у кризи много је лакше него свакога дана волети Бога." "Осећаји,
то је ствар темперамента. Бог се може волети без икаквих осећаја, само вољем.
А тако се може волети и ближи."

Има у овом роману нешто ново. Ми се неусуђујемо

питати: да ли је то први корак у екултно, ми мислимо да је то један нов симбол за оне што Хакслија кроз целу књигу поче као жар за човекову одговорност којој нема граница којасе простируу све димензије рационалне и ирационалне. Стриц Барнак после смрти на један нејасан недевољно ухватљив начин учествује у мислима разговора и у животу живих меша се и банално и узвишено јавља се, није јасно да ли директно са својим или симболички са ауторовим мислима. На пример: очигледно је да Хаксли са шегем и презиром пушта једну непријатну егзалтирану накинђурену и тиранску слепу старицу да врти стеновеи призива духове али стриц Барнак учествује некакo нејасно како у тој иги заједно са аутором. Он се укрета са размишљањима песниковим., чак и са ауторовим. Више да је једна уметничка фантазија којом се у реквизит романиера философа уз дневнико писма додајом један мање сух начин дискутовања и фелетофирања у роману. Јако брзо тек стриц Барнак једва нестане из живота живих. Свакако је велика уметност да те присуство нигде не буде ни језиво ни смешно.

Роман се не чита лако. На све стране је затегнут де пуцања. Хаксли се бори са симболима једног свирепог и грешног живота који "једнако чини покушајесамеубиства". "уобјективна расположења писца прежимају радњу у роману непрестане. Тако се може разумети даје Хакслију требао један самислилац који јеу живљу чинио и добро и зло а сада може да говори о темена путу каједко једном сасвим другачијем становишту. Хаксли постаје трагичан. Нестоји више горд и надмећан над гадестима и несрећестимасвета него сам силази доле међу одне одговорне и криве. Нигдесимбола чисте племенитости и доброте у роману. Све што се мучи криво је. " висини међу самим духовним победама стоји једини Вруно, и као свеци, тајанствено вуче к себи.

Ако Пристли има неку философију она би се могла изразити само овако: не само живети живот него разумети живот. Али то разумевање да буде не ради неке високе објективности, него ради живог човек и ради уметања животи заједно. "и мислимо да је Пристли сасвим случајно у данас тако модерној и једнако помињаној / нарочито у француској / егзистенцијалној философији: не човек сасвим чине је много личан и несоцијалан него чимеће се тако да кажемо,

уаранжирати у егзистенцију са другима и бежати се дадрукчије ради. прстли пи
 правилне есејада су берци у овом рату и заробљеници у овом рату и бунтовници
 у овом рату стекли ретна искуства оаш у животу с другима на сигурне и за дру
 ге. Нас лиано петресае је у смислу "егзистенцијалност и" један енглески ефи
 цкр репортер кад је исписае пресе речи: "Берци под ватром, то јеушасне". Не
 може се више трпети живот по старом начину кажу они који су из ватре и из смр
 ти дошли натраг да живе, они који су животу дали максималан подвиг и имају
 права да суде и одлучују. Један од трејице у новом едену, Херберт син фармера
 ра есеја да у передици спремају неку радост зајега. За свечаном и пребогатом
 трпезом фармер објављује: фарма као да ратан је ни биле, алика је сјајно и
 зарадилајеш једну фарму. Умењени син прети ће на ному фарму, а ова енде са
 свим што је у њој и намај припада Херберту. И као оне у Јованђељу: еди шњ и
 весели се. "дадић место да се обрадује смутити се и изађе у двориште. Штате
 значи? Не што отац рече знача значи: мени је у мом буцаку добре и сите а
 други ме се не тичу. А оне што је њега смутило значи: тако више не може ми
 мети. Сутра данмладић имајеш мале козебаше, каје ће растерати енафабрична рад
 ница. "Ма шта радиш... не дај да ти даду удобност. Не дај да ти не даду мисли
 лити. Не дај да те убоде да можемо наставити на стари начин и немарити шта је
 саосталим светом. Сви сме ми вољани. Не може друкчије бити, то је наш живот.
 И ако нећемо бити сви заједно, радити и мислити једно за друге, остаје само
 мржња јад и гадна убиства....Знам знам тек си дешае и већсе си мало лаки да
 живиш удобне. Да, али дете ће ти сви извадити срце. "рми се праше, живе, и
 јави мале се бери. Људи межда не изгледају да су вредни тога али ствар не јесу
 њихов живот је твој живот и ако се отсечеш, почињеш умирати". "апристлијева
 радница као добар енглески песник угадасе у човечје срце исправља теорију Дарв
 виновоу, сумња и Џава Телстеја који је писае: "добра за епстаник и мржња јед
 них на друге, то јеистина о животу". а друго пурпурне мисте у Пристлијевом
 роману је дружба бивших ратника. "руги од трејице длаи вози се то једеруше
 стари стил али межда вечни стил вози се са новом младом женом предратном
 познаницом чији је муж још негде на фронту вози се у њену вилу на добар пре

превод у четири ека. Два друга прелазе друмом, виде Алана у колима и стану му
изађе,
махати да стане. Алан заустави кола приђе друговима и чу да желе с њим разго-
варати о њиховим домаћим приликама одлукама и одговорностима. Алан се враћа
колима и каже младеј жени да му је жао али не може наставити пут другови га
зону не послу. И преида је дама више него разочарана дружба остаје победник.
„Нет се пр мелила егзистенцијална философија: сви младићи стално осећају на се
би неки те ро и у свету неки терет од тога долази страх од страха одговорност
и онда избор како се определити где се у животу ангажовати. На тој тачци Хаксли
и Пристли као да се елет приближавају али учас се есете раздвајају и беже
један од другог. Хаксли ставља есенцију пред егзистенцију иако у стварности
ред обрнут. Хаксли тражи да човек постане бољи па тек да може чинити добро у
друштву. Пристли тражи бољи живот за човека каквог га је природа створила. Хак-
сли тежи да човек у бићу свом сагледа звер. Пристли: да живот буде такав како
се звер неће прејављивати. Где је човекова најбољаснага? Кад је човекова мисао
јача кад прелази у акцију или кад се уздржава од акције. пита се Хаксли мрач-
чан и раздражен. Пристли остаје диенисијски ведар.

Сећа се ту човек једне лепе симболичне песме дарови
тог погинулог песника Кијса. Птице су пале је трешњи појеле сав плод, човеку
остаје кештице бела и мука. „Погледај у очи свом губитку и посади грудру му
не изаћи ће межда цвет межда цео дрво межда свет межда нова раса.“ „однеси
раса“. однеси се та песма на најезду непријатеља и на препаст код Денкерка.

У тој песми има нека синтеза онога чега Хаксли има сувише а чега Пристли не
има доста. Бела мора бити и он мора бити велики иако га Пристли не вели. Бти
ка увек прати велике човечје напоре иако је Хаксли све мање види у животу сво-
вишеу неакцији и у контемплацији. Мора притискати јак терет и по телу и по
духу да би човек добро изабрао иако Пристли тако не вели. Межезрасти нов
свет и нова раса где их Хаксли не слуги.

Да, чим танкнеме Хакслијеве име, почиње графика мисли и
димензија метафизике. Тим танкнеме Пристлијеве име почињу звани живота. На фрон-
ту другови овако су разговарали: Један: Кажем ти друже, после рата све ће

бити боље. Други: Не дотичите, после рата све ће бити исто. Тако Пристли даде оптимистички и песимистички хуманизам. Па наставља у оба правца. Херберт фармеров син

бити боље. Други: Не дотичите, после рата све ће бити исто. Тако Пристли раз-
миче оптимистички и песимистички хуманизам. Па ик на такав свиј начин даје при-
казује. Херберт син фармеров, говори: "...не знам јеш како ћу радити, само зна
знам да не могу више трпети после свега што сам прешао, старе глупе грамзивице
отимање и врискање као да смо изгладнели пси око канада коњског меса". Мало
даље? Свејнички живот, ма како да је био страван, нешто је од човека до човека
било боље него у цивилином животу. Нике није извршавао заповести да би дошао
до јахте или великог левог резира. Нике није проналаз знаке да би владао пол-
политичким листом или банком. Нике није пронао местобраћу уперисте за љубав
скупметресе или колекције антик намештаја". Пример за песимистички хуманизам
оно би овај: Кравар на имању Хербертовог оца стари Чарли, разговара са Хербер-
том и одговара на хербертове питање: како живи и да ли су плате сада сигурно
веће. 2. ије важна плата, него шта добијеш за плату. Да ли вреди купити што куп-
ујеш. Чине вода, унција дувана два шилинга, што ти једном руком да другом уз-
узме. Прста глатког цепенука. ...Кад се ви нисте још ни родили, био сам млади
Чарли са пенсима на длану, и чекао да и на репу перцесије / мисте прцесије
чекао да добијем свој део меса пива и сланине. Сада, стари Чарли, са шилингом
на длану, истина је, али ништавише меса пива и сланине и опет на репу перцес-
сије". То је Пристли свести још од прослављеног романа "Добри другови" из
времена пре рата, и добро је што је такав. Чак и за оне читаоце који у њега не
верују. врло угледан енглески критичар наперде са Кемелијем Ч. Орвел

објавио јету скору збирку КРИТИЧКИ ЕСЕЈИ у којој најједном месту
каже: "врло јевевероватно да највиши проблеми човека никада неће бити решени. Али
је то уједно и незамисливо." Пристлију не пада напамет да мисли о онеме што је
је незамисливо. "Својемесавим последњем роману ВЕДРИ ДАНИ међутим имамо
Пристлија са уздахом. Последњи ведри дани били су 1914 те. "Ратне нису још
висиле над главом, свирепост се још није била премодила..."

даксни овај Хаксли на тешком раскрићу написао је

не стати, он заборава да је песник и артист и личи на неог Зурбарановог сликара из Кармелитског реда који носи дисциплину око врата у виду ужетакеје везане тврдом цвеном. Хаксли је у кризи, јакој, међа само еволуцијом међа конзервије. Уметничка работа сама собом више га не задовољава хтео би свет даокрене. Гледа у човека гледа у себе и види даје човек човеку засне крик. Гледа у порушену Ерепу и у поубијане младе људе и мисли оно што је дивно казао онај силезити амерички песник Џитман: непријатељ мој лежи мртав човек божански нас и ја лежи мртав, мисли те исте али данас не може да се задовољи поезијом божанске се другом свету тражи апсолутно хоће у тешку службу апсолутном. Хаксли данас то је једна измучена фантазија, једна коња изванредност. „ли изванредност је увек снага и нада.

Вирџинија Вулф је 1941 го извршила самоубиство

давањем и једне мисте међу преразредним писцима фикције и себе је празно је, и тешко ће се попунити за кратко време тако особеним талентом и духом. Ву Вулф азала је и запела човека од најдубље неговенетности где су сви људи апсолутно истоварни на да највише свету где је сваки човек један посебан систем. Трећа димензија њених личности у њој је интра психеет. У природи свајој јој имања је В. Вулф и врсту међусвети, живање са свима стварица и појавица на рифачки начин са јединицама органског и неорганског света. „насе умана идеја тифиговати сасвима објектима својих чула са мислима са сенком саветром са звуком. Тајмостена. Техника јој је била да од правилице од једног полатна начини свет разгранат роман. посебна ане јој чула истоваренене дарне свет и психеет. последњи роман В Вулф зове се ИЗМЕНУ ЧИНОВА

везе са ратом оно је што сва њена дела фикције историја људских живота или епикстена од свега што се премоња у живот човека. „не јаславуј приуо у живот човека меће лане изаћи ане месец неће лане отпловити. Један млад приповедач. Елизабета Веуен

психеетна на В Вулф. Она је ат превела у ден дену и у једној причи одједаред каже: „денден је нас велика клисура на месецу, пуњ кратера и угашени“. „више ме сец не излази из „дендена и из живота тек с људима масаједно недеживи коад заједничког живота. То је фантазија и те хиница у дапе

В. Вулф. Само и нажалост можемо казати данас не В Вулф је и флуидно и перверсно потесно ишче безмале до васељенских моћи до адинитета саканџицеи рече. То у су граничне моћи и опасне моћи, сад знамо да пуну трагину њеног исцеловања изузетног мемингеса. Деснаест година ју јепрегеница идеја о лудину, и мучење је морале бити страшно над ишче није налазила одушке кроз уметничке фантазије не га се ослободила кроз насилну смрт. Последњанаица В Вулф посмртно јесте збирка есеја. Наравно првих енглеских есеја оригиналних какви су били они први и потпуно развијени у доба часописа Спектетора и писца Ади сена и Симаа па затим у све прогресивној линији до данас. Енглески есеј је су студија и фикција заједно леза лите атура и философија заједно. Чита се као и песма прича комад лепог приватног писма. Збирка носи наслов **СМРТ МОЉА И ДРУГИ ЕСЕЈИ** спремио је књигу и предговор на писца књиг В Вулф, Н Денард Вулф. У предговору читамо да је В. Вулф невољично радила, неправљана свеје саставе пре него што ће их дати у штампу. У збирци се налазе читано девет, четири маца есеја који су нађени "утравама" "у травама" и који излазе пред читаоце такви какви. На уводном месту је штампан један од та четири есеја Смрт моља рађен вероватно под скутама смрти. Есеј се чита тадиистакао комад ретко лепог приватног писма. и у том парченцету текстимама имамо В Вулф са свима силама њеним; и књигу чита, и моља посматра и прати и с њим се улива у светску енергију од које су лежићи и мољац и она и која ће у узети живот и њеј и веку. Реч је не о вечерњем мољу, оном сасребрастим петро крилимакоји засветлуца у сумрак негде из завесе, него о дневном мољу сиве боје који лети по еннима и у четири угла екаа му је свет живот и смрт. Пријатно пријатно јутро средине септембра. Дуг, оно, сече поље, и гдегод разлик пређе, земља се порављена свали и светлуца алатом. Нека снага стаде ваљати у себу кроз презер, и тешко је било задржати очи строго на књизи. Бивске вране на кае да су нешто празновале; узметале се дижу се над врхове дрвешадек не изгис да кае да је пространа мрежа са хиљаду чворова хитнута у ваздух? а после неких минута темрежа епет спадне доле, на дрвеће и сад свака граница има насме на свемо крају чвор.Метасенергија која је надахњивала вране, ратара, које

генима је можда да испрша са стране на страну зина. Човек је морао да га
 посматра да осећајно сагледаје с њим. Непошности уживања изгледале су то
 га јутра тако огромно и разноврсно, да се према томе можда доо живота ... чин
 иле тешка судбина, а његова равност да ужива у пуној мери у својим првим
 погодностима пошности. "... Долази онда епис како можда пошности из једног угла
 у други и сетаје му саме још трећи и четврти. "То је било све што је могао
 чинити. он насупрот овом пространству бремените равнине, ширине неба, удаље
 ланости димева из димљана, и с времена на време романтичних крикова морских
 бродова. "То је могао то је чинио. Посматрајући га изгледало је тачно али чин
 огромно
 ста милија енергије света уведена у његове тануне и малене теле.... Пер-
 ница чистог живота.... И онда мисао с томе шта је тај живот могао бити да је
 стигао у неки други облик, учини да се према можда опет сести сагледаје. "...
 Следије приказ како се можда смирило на иници презера у сунцу на мале псеке
 хтео пензео да пече своју игру, али, крут или немачан, није могао, само је
 наизма у дне зина. "А над сам пружио писању са жељом да му помогнем да се
 изправи, даће ми мисао да је неуспех и невољна запажа примичао смрти." До
 лази епис како се можда ипак исправио и стао на ноге. И спустих писо ју...
 Да потражих: где је непријатељ против којега се можда бори. Нагледах кроз пре-
 презер: да ли се тамо што десило? "Згледа, стигло је падне и рад у палу стао.
 иштина и мирноћа места ранијих кретања. Птице паде на патак. Неки стоје непом-
 ично. али ова енергија све јекста, нагомилана на палу, неварна, безлична,
 саз хајања за што било. Као да је једине устаја против малог можда. Узалудно
 би било покушати да се нешто учини. Човек је само могао посматрати невољно
 напоретануших немица против есудења које је долазило, и које да хоће, могао
 би савладати цео један град и несаме град него свајудоме бића. Ништа састих,
 састих, не може иштапретивсмирно против смрти. "... Долази епис како се мо-
 жада ипак исправио и стао на ноге. "Наравно, све симпатије стадоше одмах на
 страну живота. "Збуђивале је како никог не ма да мари, или да зна за тај
 гигантски напор безначајног малог можда против једне величанствене силе задржи
 задржи што ника није ценио ни мари да будедржавно. Опет подигох писању

маке сам знала да је узалуд. Док сам те чинила показаше се сасвим јасни знаци смрти. Тело се спусти, и одједаред укрути. Масац је прешао кроз смрт. Дехо је мирно не авасно. Као да је само хтео рећи: Смрт је јача од мене.".. Ето тако изгледа једна врата енглеског есеја тако у том есеју изгледа студија о великој енергији света без које не може настати ни постати ни мисли и тако изгледа један есеј В. Булф који је недорађен штампан у свему облику на

оста вединасна сила која је убила В. Булф и масца,

иako сам знала да је узалуд. Тек сам те чинила показаше се сасвим јасни знаци смрти. Тело се спусти, и одједаред укрути. Момак је прешао кроз смрт. Лежао је мирно не дишећи. Као да је говорио: Смрт је јача од мене."

Италијанска сила којом је убио Було и међу зачувана је досада живота двацара књижевника: Ц В Шоу и К. Ц. Велса.

Он који ће данас сутра имати педесет година, тако је у својим позоришним комадима исписао и човека и његово друштво да непрестано живи млад и савремен. У позоришту чувеном у Лондону игра се и гледа

са његовим енергијом већем кога ОРУЖЈЕ И ЧОВЕК међу годинама дана. За време рата написао је ШТА ЈЕ ШТА У ПОЛИЦИЈИ ЗА ОВАКОГА, и сам приказује ту књигу свакоме:

"Чувај, ево индустријелног старог човека да испити људски вишеверантни и од века елементарно друштво и тежње ствари живота." Стављајући

дан, / чувено старе удружење социјалиста / Не и сада и у студији као и у коме дају, истиче социјалне апсурде социјалне кривине. Социјалне јад увек јеран не смат

саврава немоћно је. Писао је некада: "Ја првим сиромаштвом" то јест меде се гонити и уништити. Само с годинама постао је савијенији према невољани неједно

делова од живота ту су свеједне који су социјални услови. "Он се и обичају, израва јеносевицу сувише добре да би било истини написао комад СУВИШЕ ИСТИНА

НА ДА БИ БИЛО ДОБРО. Кадет кад је суштину суверен је и нике кинтене меке против века. А друштво не ваља али се мењати и мењати. У неминутој својој

књизи о политици каже: "Свет је овај свет, уништавајућег ринта без одмера си ромашних свет рувно стицањем и тако трепених богатства свет мутних политич

них идеја, глухих табу а / осећаности иронизације / свет религиозних и научних гаштина". Главни друштвени кри не Шоу и одвајала на и сад јесте: еру

вити капитализам, поставити једнаке приходе. "Заме се еканути дугачке скале измеру неведног рада ених при дану, и најсавршенијег техничког рада ених на ар

ху. Јер се те не може калиберисати на терацијама с немом платом конерера и дру друшћих политичких кривина. Не допушта степене скале само да једнакости

прихода. Са мном је тежње спорити али и није. Не по светотантиту светотантиту а по темпераменту види напрем најбољег апсурда у комедији и у трагедији. Веште

је изабрало да се држи апсурда: ништа није тако тешко као убити апсурд и смисао који има права да живи. Тако су и Шекспирови парадокси вечни и бесмртни. Али може се стварима приступити са оне сасвим друге стране са које им Шекспир неприступан. Можете о сиротињи говорити из самог срца сиротиње а не из фабијанског друштва и онда испада друго нешто. Француски песник Шарл Пеги писао је: Сиротиња је снагама немоћности осуђена да непрестано игра трагедију, а нема ни трагични темперамент ни гениј". "Сиротиња није живот у који се непрестано меша смрт него смрт у који се непрестано меша живот". Све у свему Шекспир се бави са апсурдима и сам апсурдима него што је пре чинио. Х. Ц. Велс пишући оав о фабијанском друштву у којем је и сам био члан али деломе мањестрајан од њега и о угледним члановима тога друштва каже за њега: "То је старији човек који има непријатеља". Х. Ц. Велс пише да се овај ЕКСПЕРИМЕНАТ ЗА АУТОБИОГРАФИЈУ. Часопис изпубликован за време ратног периода 1942-1944, дакле сем другог искуства мисли и мисли једног мудрог и даровитог старог човека о кризи која је тресла и тресе свет. За Велсове књиге нарочито могуће би се рећи обратне од онега што је се рекао о Шоу. Што старији Велс је све срцевијој безобзирној неадаптивности пакостан и зао. Један критичар рече о Велсу ове књиге: Г. Велс да се који с леба својим савременицима удара тежке ране. У одељку Наследства инак прешасти страда човек уопште "животиња коју интелигенција чини најсирепијим ситом. У одељку Криви стајемо пред будућност страдају појединости и појединци. Католичка црква и комунизам то је како рече један критичар за Г. Велса страшило црно и страшило црвено. Али Велс савремено указује прстем и именује појединце: де Гол, Черчил, Ансартарта и друге. Против католичке цркве је написао и засебну књижицу. "Велс као да је знао оне што се зове савремена срцевиност. Да ли је страх од смрти зграбио овог човека који је раније тако добро владао историјом а историја и није друго де низ смрти премена жртвовања појединих животиња вечном живота. То је и патриотизам и драма светских познатог драматичара америчанина. О Нила ЛАЗАР СЕ ОМЕРЕ историјске философе ој драми о смрти да је нема да је само премена Калигула који убија и треба му улас смрти личе гневом: мора бити смрти а Лазар који

јетаман био уперен мач смеје се. Смејали су се нави млади берци кад су их во-
дили на стрељање. Сесећани су историју сесећани даје последњи емисар патристи-
тизам херајстате: смрт појединца ради живота вечног. „Невини и срдбени Вено је
је уплашени Вено. Ремондант над историјом мора бити миран и не сме се ничега
бојати ни своје смрти ни смрти историје ни смрти човечанства. „Чено рече ту
недавне несећана се више. Ји Француз: „Еммануелови бити убијем последњи човек“
А умреће сене од нас и Вено и та стреља негева. книга.

Два имена Вено казати заједно спот инаке
нае претставнике једног појава једне генерације. То су људи крених зрених
године и у физичком и у духовном смислу. Обезица су романтизери и есејица сесе-
јисти сесе највише категорије где сесеј за сесеј сесеједно да им обрађује
сене појам или тему треба велики операт умена и знања. То су Ч. Морган

и Е. М. Ферстер . Ферстер је за време рата био у служ-
бу Британског краља. Али велика служба више за време рата била је живна
поземљасна сарајна у тајмском или рачуни додатку сесејима високог ранга неј
неј су наравно без потписа изназили под сесејним насловом Менахдереве огле-
дале. /Менахдер је био хеленски комедиограф који је тврдили су већих савреме-
них тако огледала света писао „да се тешко разазнава неј је свет а није Ме-
нахдер“. Морган и Ферстер нису у том смислу сликали свет не поземљаски не
неге у сликама културних вредности и нешета и кул турних сунеба и страдања.

Теме су им биле најразноврсније и светона . Морган је писао чувеног романа **НА-
ДВИНА** . Приона је близак француској култури и чест гест у

Француској. Последњи негева роман зове **СЕРПУТОВАЊЕ** . Свратом и

Са ратом нема везе радња се догађа у Француској у непрајни великих вишедала

За време рата публиковао је збирку есеја под насловом **РАЗМИЉАЊА У ОГУБДАЊУ**

што едаје порекло из Менахдереве огледала. Јине су
теме врло разноврсне / и зрени Грци и празне куне у сесекој механи у Енг-
леској / кроз сесе сеправљачи рат. Биле нае страх у очекивању сесега прети
оник као пенес и друга духовна оруђа којима се човек брани од опасности да
изгуби сесе вредности живота. Моргана карактерише прекупација „висеним ствар

стварима " или боље "постојаним стварима" у животу и у мисли човечјој, као што су природа, фукција уметности слобода. Један је есеј есеј намаде у српском утврђена два израза за те појмове рецимо слобода и слободарство те јест безгранична суверена слобода духа и мисли и слобода у границама закона и морала. Неки су есеји чиста литература рецимо есеј о Верлену, французу песнику Верлену о Енглезу песнику Р. Њиколсу. Један је есеј раније предавање у Лидону са темом: Идеја о француској је непрелазна. Други есеј је једно јавно предавање на Србени сатемом: Креативна имажинација. са главном идејом да је уметности задатак да људма даде идеју о форми о об облику. "Ви есећаме и те сталне данека животна форма има да се саврши ествари. Ако те не бисмо есећали мале би имале смисла да живимо а никаквог смисла да се боримо да боље живимо. Па ипак сами од себе не можемо да замислимо ту форму естварену. долази у помоћ уметност: онапрежима човечна идејом о форми. Уметност даје висок, форму мислима о смртним стварима." међу форме спада и идеја о естварење великог и заслужног човека. "велики човек мора животом и смрћу заслужити да постане симбол. Јер симболи су оне што диже човечанство." У том оквиру расправљања каже за Хелсена: "Он је учинио да живот пресија, и тако утврдио да вреди живот и спасавати и изгубити." А да би живот пресијао љд Хелсена и његових мислара они, сами једна форми прешли су кроз другу узвишену форму живота и службе, да се најзад скине с њих прлави прах обичне егзистенције. Постојане ствари и идеје, по Моргану, уа н су извор за есвекење ље људи. "есвекење нове људе тражи и васелена и друштво.у" смислу новог и бољег живота човекова, Морган, са Паскалем и Толстојем, насупрот Шоу, не може да верује да ће он доћи са равном расподелом материјалних добара. Морган каже: "А затој су живот потребне двеод постојаних ствари, слобода и ред. Али слобода није само материјални проблем, а ред није само организација, слобода је награда од дисциплине а ред се не може споља наметнути".

Ферстер ика доста романа али своиз ранијих година. Један који је стално савремен и сада санемирима у Индији опет савремен зове се БОРАВАК У ИНДИЈИ и о њему ће још бити речи. а у

Херстер је једна хомогена јака и висока културна личност. У есејима и њега
 занимају ствари које су постојале пред огледалом света и данас и у ме
 нандерове доба и када год се појави јака личност у животу. "Али ми не то што
 што се у ове дане мењају променљиве ствари него што се мењају и онег постојања
 Идја е небу меру слави смртности, овој хватам се даја сам имам други поглед
 на њих." "развијајући даје идеју о револуцијама духа које могу ударити у саме
 корене поезије религије и љубави према човеку и жени, каже: "Ево неба и ме
 мере. Немојте мислити да сам имао на уму бомбе из авиона и сумарени. Они, сума
 рени и бомбе саме у моментима панике мењају наш поглед на ствари неба и земље
 Непремешени остају песма птица пламен сунчане светлости, шуме, годишња доба
 земља сама, сва природна магика. "е сене мења ни кад су ту бомбе и сумарени.
 "Ствари су увек су за једне од нас перспектива смртности а за друге амблем
 ми бесмртности....А данас зар нису постали позорница саме за наше личне и дру
 друштвене драме. Је ли земљ по којој гасимо саме нешто као калдрма...Терају
 ли нас или се сами терамо у прогонство из јединства са природом." ..Прелази на
 свет машина свет машински. Машине прекидају везу са природом. Зачуде како енгле
 лески писци у земљи где је индустрија велики течан замашан живота створене
 пишу о ужасу од машина. Али они пишу створене о свему: о ратним злочинима св
 своје земље о побуни Хиндуса којој природна о националистичком покрету у Ин
 Индонезији и там слично. Што у поменутој књизи говори о одвратности индустрије
 А Кестлер у једном есеју, да је машинатако преузела мах да су данас већ важни
 је коцнице него машине". Хансли у поменутом роману каже на једном месту:
 "Ехихел Кернс савршен је рђаво из дваразлогаврше што је био агресивни импери
 алист, друго, што је хтео да стече одвише моћи над природом нарочито кад је х
 хтео да баци мост преко Хелеспонта. ...Ми разумемо сатанство политичких манифе
 фестација и страст за моћју. Али смо савршене изорезали зна и опасности које о
 се крију у технолошким манифестацијама "...нико лепше од Енглеза није пренео
 ону дивну кинеску причу о сељану који није хтео справу за заливање баште него
 се спуштао у примитиван бунар по у замљу удареним примитивним степеницама и са
 два ведрa у руци. И кад га је ученик мудраца учио да узме справу одговорно да

он то све знада му сваке није лако али ако узме машину од машинеће добити малу машинско срце и онда је раскинуо саприридом ате не може.... Уопште човек се некада пита да ли и сами Енглези знају колико је благо Далеког истока се у њихову културу пренело и дух њихов обогатило и уметничком изразу дакле мах и средства још једнох система мисли и осећања. Вероватно је у Индију и у друге земље далеког истока отишло много са европског запада и некада редиће се из тога нешто велике и потпуне свеже као извесна поезија арапске шпанска која и данас храни те на обе стране пустињу која је некада била у андагузији и Андагузију која је примила ватрену ватру маште пустињске.

Његов роман уједно своју књигу о Индији писао је Ф. Форстер у међувремену између два светска рата. Ту још живот Индије размирице између хиндуса "ислимана и Сина тежак уређенина да постану своја земља осе вице на којима би пријатељство Велике Британије и Индије могле да постане здраве. Главна личност је лекар др Азиз Муслиман. У разговору са Енглезом који живи у Индији каже др Азиз: "...Желели смо да вас познамо пре десет година, сад је касно. Ако вас гледамо и седимо на вашим комитетима, то јесам из политичких разлога немојте саварати. Одлазите, одлазите, кажем. Зашто ми толико да страдамо. Пре смо сматрали кривина вас, а сада себе, постали смо мудрији. Док је Енглеска у тешкотијама / после првог рата / ћутимо. али кад дође идући Европски рат, аха аха то ће бити наше време! А кога желите место Енглеза? Јапанце? Не него Афганце, моје претке. Ах муслимане. то ће ће вашим хиндуским пријатељима бити назочите мице. Удесићемо, конференција источних државника. Заистаће бити удешено. А знам шта мислите, оне што нам цитирате свађе нед ће по новинама да нас плашите да бисмо вас задржали: "Ребићемо сваког човека, силевати сваку жену од Пешавара до Калкуте. Знамо ми то. Али Индија ће постати нација. Никакве странце нећемо. Хиндуси Муслимани и Сики све ће то бити једно Ура ура Индија ура. Деле са Енгле зима сва којак то је сигурно. Одлазитеи дупке пожурите. Можда се ми и мрзимо али вас мрзимо најјаче. Ако вас ја не кренем моја деца ће, и ако ће трајати и педесет пет столећа отарасићемо вас се. Свакогапроклетог Енглеза ћемо сатерати у море, и онда ћемо ви и ја бити пријатељи. Наравно да се из тих редова

читаи оне шта Хаксли каже на усту Себастијановог оца: "...а у Азији, каква политичка конфузија каква провадија интернационалних и локалних мрња каква глад и бедности, и какве припреме, свесне и несвесне, за будући рат..." али се чита много и онда се саме Енглеске тиче. И ове о тој слободи писања дава доказ. Један млад писац који јрбисе војник у Бурми а пре тога нас и песник Луис превео дистрамена у Индији пише у часопису ХОРАЈЗОН о Бомбају, и сем другог пише: "Један дегађај у Бомбају, редак разговор са једним старим мршавим Хиндусом правником и његовом осамнаестогодишњем ћерком, али разговор прекинут гдесви ти разговори изгледа имају обичај да се прекидају. Зашто рекосе ми они ништа не мари ни глад ни убиства ни грађански рат ни фашизам ни разарање уметности, ... немари, ако ће земља бити наша па да ми управљамо њоме. Нека те буде НАША глад с којом ћемо се носити, нека буду НАШЕ разбојничке банде. Ако Хиндуси иду у помоћ угњетеним нашим машинама у Пакистану, или Муслимани раде то исто код нас и ако буде велики рат и погине четрдесет милиона људи, шта прате и шта те мари! То ће бити НАШ рат и ићи ћемо у сустрет НАШЕМ миру у НАШОЈ земљи. Можемо потрошити на то четрдесет милиона људи." То опет сећа на Хакслија и допуњује сику: "...пет стотина милиона гладних Хиндуса ... очајно се муче да надживе и бар толико да додаду још педесет милиона људи." Британски извештаји тврде да се проблем глади у Индији не може решити само због срдашности сестановништва страховите множи. Како биле из онег хера при слободној штампи није изостао ни Пристип: "...а што се тиче колонијалне колонијалне доминације мени се чини да постоје саме зато да би се одржавале непријатне црте енглеског живота карактера".

После сваког отсека у овом нашем раду, дође нам да опет и опет кажемо да је енглеска књижевност огромна. Имаје низ добрих ревија и у тим ревијама кад год добијете број по један двадлична есеја и онда још и још одличних писаца тих одличних есеја. Огромна количина писменог света мисли и испитује, и пита се Зашто људи више воле идеје него људе. Међу есејистима нам је дужност пменити сер Осберта Ситвелла брата песника ије Идит Ситвел. Сер Осберт иако још млади човек пише такође аутобиографију која ће уосталом бити тврди критика историја енглеске књижевности за тридесетак година. Зашто

објавио је збирку есеја "оградовима људима и ситницама". На жалост нисмо успели даћи ни до једне ње књиге сер Осберта прочитали смо свега неколико есеја или чланака по ревијама. У Тајмсовом литерарном додатку изашао је ње обично и неубичајено парадно један напис о вулгарности у књижевности са фотографијом писца под пуним именом. Вејимо се да је то био за декоративни део у оном строгом часопису крив сам аутор есеја. "и у том есеју који смо го.г овог реферата двајута прочитали нисмо могли наћи ни велико уживање ни поуку. "равна је утврдио боље ени тврдио писац да вулгаран може бити и рафинисан писец и писац неукусности али то нијеразуме ни примерима илустрисао. Најбоље и је мали одељак где је писац како то бивакад теза премаша да антитеза помогне где је писац примером показао да познати некада слављени и садашњи вољени песн амерички песник В. Хвйтман који је у својевреме нападан био због бруталности данијебруталан. Пример сер Осберта је добар епитет лажних уста песник чини част Хвйтману али закључак: а лавези никада нису вулгарни захтевао би јен ана лизе. Хвйтманова реторика реторика песника који је у свима скалама певао и во велео природу природан и непосредан живот слободу која сме што год хоће рет терина тога песника не може послужити као стандардно позитиван узор вулгарни ма у књижевности. други есеј смо нашли у врло пријатној некакe приватној рев ревији отменог критичара Ц Мидлтон Мари ја

ревији АДЕЛФЕИ

коју уређује врло познати отмени критичар Ц. Мидл

тон Мари

Артур Кестлер је доста чудна личност по духу по биографији по систему мисли. Он верује у могућни дивни поредак на земљи а пише опере и заједљива о свему што није књижевност и назива себе "левим без о демагогичког агњита". Рефен је изгледа негде у Мађарској / имена лица у роману су Славик Болгар / познаје све земље језике људе и обичаје и историје свугде је некада живео али је британски поданик и британски књижевник од имена романси али рекли бисмо нарочито есејист али све у свему виноконтиненталац него чов човек острва. Био је у Шпанији седео у француском концентрационом логору провео целу зиму у Кореју Совјетске русије налазио се свугдегде је имало да се нешто политичко посматра искуси. " великој мере је политички темперамент али се то

не би смеle уопитити јер је у есејима књижевног и филозофског правца узвишени комбинатор а у питањима друштвених борби и циљева идеалист. Њаз му је свих снажан. Фигураму лаке полази за руком али она га понекад и превацује у друго поље и чини конфузним. Нервна је природа узбудљив слутљив понекад мрачан. "Завишћу геди да пише свем хибридномремену које је и рат и мир и пустиња и смрт и слава и несрећа. По одједаред постане интроспективан и тврди да се није једна важна унутрашња промена у човеку неможе спровести с помоћу спољних промена. Последњи роман ДОЛАЗАК И ОДЛАЗАК пот ећа на некадашње руске романо сав је од нерава и интелектуализма, вера у идеал је великаали пут јој још самих превалија. Лудехрабрости и страсти безграничне слободе. Главни јунак је некакe унезверен пронао је све поворе рата и логора и оскетави уга при до при доласку у неву средину начиниће познатице адвемо женама с једном дожи вети луду плетну љубав по њеном одласку пасти у чудну болест парализу ногу. Друга жена лекарна пожртвоване ће испитивати узроке болести и подићи ће га. Он одлази у Америку и тај одлазак значи: после свега опет у наручја борбе за неке опште добре и у роману је жанре не израђена студија: ита значи довршен један отсек човекова живота. Символично изражено: једнако стижемо и опет одлазимо. Роман је сасвим као некадашње руски драматизација политичких и социјалних идеја "Орејетво свих јунака спушта се до неуротичких момента али се после опет потхраћује меријалним инспирацијама и одлукама. Чини нам седа у основи има нечег аутобиографског: револуција једног очајног идеализма који нити може да пређе у праксу нити да се угаси. Практика нигде не може да нађе "домаће огњиште". Имаод тога у данашњим људма и борцима: мере су велике: очајне могуће очајне и немогуће очајне идеалне очајне нечовечне. То ту цену се данас врши прогрес.

Има нешто и од очајне индиферентности. Кестлеру мучи сазнање да се нико не уживљаваинтегрално у страдања ретко мучних бораца и тавца и ухапшеника овога рата. "Прати савременици једне епохе те су људи који имају интегрално запажање ужаса и те умеју да унесу у свој план егзистенције". једнаод његових теорија је : хоризонталне и вертикалне нити. Првесеу светске људске нити се преко граница захватају територије и народе. Оне друге

друге прите у нас усамљене то су национални егеизми и егетизми. У рад и силу политичких партија неверује више. "Не партија него дух народа мора глобално захтевати хоризонтално дејство." Садашње време сматра прелазним мукама: грчеви једне епохе која прелази".

Кад се Хестлер остави политике и социјалних драма и проза оаци се у област чистог духа сасвим је други склоп снага у њему напеску. Његов у спомен погинулом левицу пилоту Ричарду Хиларију писцу врло запажене и код нас преведене књиге ПОСЛЕДЊИ НЕПРИЈАТЕЉ тај још један што би рекао Вулф једначишта перка књижевности. Изабрао је тај есеј на тему: како постаје мит. "Писати о мртвом пријатељу, то је писати насупрот времену, то јест заснивом која нејакожи. Ухватити пријатеља и држати га пре него што ће се окаменити у мит... Возмало епике путање мртвих умртвљује и нас. Изгубили сте трку за мртвим још пре него што сте је и почели. Никада више га нећете ухватити онаквог какав је био. Све је на послу онај фатални механизам који гради легенде. Пријатељ ситнице из пријатељева живота смрзавају се у биографске анегдоте и а епизоде које су изгубиле материјалну тежину висе као сталактити у пећинама нашег сећања.... У време рата мртви беже брже него иначе и мит се израђује брже. Све расте мит еке Хиларија и може се претказати да ће расти и ширити се док његово име не постане једно од најсимболичнијих овога рата. Ике не може утицати нараст митица потреба ни да покушава. Јер мит расте као кристал. Постоји једна распрестрта прикривена емоција у друштвеном медиуму којатежи да се изрази: као молекули у пресићеном раствору што теже да саставе један нехерентан облик. И чим се покаже згодна језгрица молекули се почну груписати и облик јача, или мит јерофен..... У случају Хиларија имамо екоре клинички прецизан вид како мит леваја како разрушава свој изабрани предмет. У писмима Хиларија видимо као под миктоскопом како су очекивања његовог времена жудна за херојем жуднасиме симбола подвлачила се Хиларију као под кожу као микроби, претирани у крвоток сагорева га да би осигурали његову симболичку љуску... Па се онда Хестлер пита наразне начине: шта је полуизгубљеног Хиларија после првог пада с авионом у море шта га је довело натраг у борбу. " казује како је ту пред тако дубоким

тајнама судбине и човечје дуне" и мистичких марања писац са свим својим адјективима и свећицама за осветљавање немоћа каже: "Велимо да се тошимо и да еста таљамо те свећице да горе под звездама. А кад сагоре, ондасмо тамо гдесмо и били, под небом сувише великим за нас. Наши адјективи изболеде, залепљене вишете се одљусну ... остане сам предмет под звездама са оном безименом снагом која је намерица била да предмет уништи. ^{разума} _{додасмо} борбу човека против судбине човека против мита. ^И _И мит најзад преждере човека." Кестлер је ипак најбољи кад се екане раја наземљи" и кад људе не цени и несуди политичким мерама.

нијемце које по некеј оправда

ности долази после многих. Он има угледnu формулу у Енглеској и у иностранст
ву, како су мишљења о њему врло подељена. Некима он је пре и послењег друго
га поет. Другима он је све само није поет. Његов глас се држи а недокументован
је на обичан начин. "Ево један пример. Кад је први део овога рада штапан део
који говори о поезији у Енглеској за последњих година један наш песник меопита
меопита: А како нема Елиота? Тај наш песник позитивно неће ништа зна ни о р
елигији ни о хришћанству а "Елиот никада ништа не напише где не би било не рел
лигиозних немира и цртања нег одлучног ставља хришћанства и чак затеклогију
у свакој Религијан литература каже ово: "Литерарна критика мерала би бити
ти допушта критиком са једног одлучног етичког и теолошког становишта". Значи
онај наш песник знао је име и формулу а није знао ништа друго. "Удвојеник
књижевни зна о Елиоту далено више него онај наш песник, али се никада није
уз студију бавио његовим радом. "Идући први део овога рада написани смо у тада
поменутој Антологији песама о смрти једну Елиотову песму али нам се учинило
блада и бескрвна и нисмо је поменули чекајући да дође нешто боље. За време
рата Елиот није колико знамо издао књигу. Дакле смо узели да прочитаме у врло
врло дебелој ОКСФОРДСКОЈ АНТОЛОГИЈИ АМЕРИЧКЕ ЛИТЕРАТУРЕ двадесет и две вели
ке странице елиотових стихова нешто преко. "Религиозна поезија може да буде
и поезија са трагом. Када смо написали на гласне строфе литанијског стила и мистич
не мистике.

Али откуд Елиот у Америци? туда што се тамо радило и оста

тамо остао до завршетка студија на универзитету Харвард. Затим јестудирао у Паризу и онда прешао у Оксфорд и остао на студијама три године и онда се више није враћао у Америку. Остао је Енглез остао Енглез само је ваздашњи амерички задржао престиж, је писање свог имена, управо изненађујуће престо. Британски Елиот пише се обично са два и и са два т или бар са једним дупликатом.

Елиот је песник критичар и помало приповедач

он је на основу сигурних старих база хришћанске вере и класичне културе. Не приреди својој па и не правцу мисли који се показује у чланцима његовим он је брборан па и скептик понекад али завршетци његових размишљања или песама стичу навају се или у хришћанском разумевању ствари или у мистичким несталијама.

Елиот је искрен, али није аутентичан. У енглеској књижевности која је прешла мета физиком и религиозно-философским немирима свих праваца отада је света тешко је бити религиозан песник. После свих ватрених мистика хришћанског Запада и Истока тешко је бити хришћанин у стиховима. За време рата објавио је Елиот књигу напоменуто једну антологију, УВОД У ЦЕМСА ЦОИСА, после којег уведе следеће избор Цоисове презе. Откуда баш то? Поменутом чланку о религији и литератури Елиот гласи да у историју енглеског романа и дели пише са обзиром на елемент вере у њиховим делима на три категорије. "Финдинг Дикенс и Текери нису веру унесли у слику живота". Џорџ Елиот Морелит и Т Харди сумњали су не само се о вери одрицали је. "У време у које ми живимо, скоро сви романистери са изузетком Цемса Цоиса, сматрају веру као анахронизам".

Али ових дана баш нашли смо у Феној, безна

не приватној ревији Аделфи

коју уређује опет врло фини критичар

Џон Мидлтон Мари

нашли смо лепо расправу Елиота под

насловом Разлике у културама и европска унија. "...Кадагод говоримо о култури

у опасности смо да мислимо мање него што је цело....." Литература музика уметност

наст науке, да али то су само евиденције о културном стању а још некултура

сама. "...и укључујемо у културу и друштвено понашање : степен човечности и

учтивости....." Унутра једног народа то је начин живота целокупни узорци друштва

и оно што из начина живота произлази.....култура је или свугде или нигде, или је

је цео народ културан или нике није културан. Ако ће културе бити у престо
ници морају бити у сваком селу?..... Чланак је необично интересантан рад једног
дубоког ученог човека. Елиот говори о разним културним сервисима исте држави
и стоји за очување локалних култура. Интересантно јер расправљање узајамним у
утицајима политике и економије и културе с обзиром на то да се "политика и е
и економија граде конструктивно а култура расте?....

и то је страшно у време рату да су се са борцима
најнежнијих младости да су сесинени борили за очеве. Њихови средњих и матери
терих е ина су живи а кад хоћете да ударити мост на младима мост је мост
смрти. Хоћемо да говоримо о Хиларију и морамо да почнемо са Кијесом а један и
и други је био једног и другог је "поздерео мит". Кије је забележио у свом Д
дневнику: "Свака генерација мора за себе победити смрт". Ричард Хилари

победио је и себе и смрт. Не необично сложеним и извиј
извијуганим путевима водио је борбу са собом и са својим интелектом за
херојство замерај национални и друштвени, забаву цивилизацију највише да све
оно те пређе у дела и тако тек да се до краја рачуна. Ни двадесет година
јам није био завршио на д јепан а дао је дотле књигу и низ писана која је при
прави пут у јавности приказао Кестлер и која изненађују као и књижевносту и
мисли и необично глатким начином изражавања и врло прецизним смислом.
Књига Хиларијева је врло вешто конструисане књижевне дело: и аутобиографијом
и приказ једне генерације и роман и дневник о животу у иницијалној и
формални записник о ходу мисли и једног младог човека у зрелост човека бор
борца и писца. Писма су прави рељефни контаци између разума који је познато
режем азијатичару говорило да се не враћа јер не ће преживети и нагнаноји је
говорило да се врати и да ће преживети и одлученог који је одређен да поста
стане мит да послуша нагон. Таква љубавна писма писма су у већини упућен
била упућена вољеној девојци ваљда нике није писао.

Хилари судећи по фотграфији био је крепка
пуна конструкција. у Оксфордској регатној осмици био је вођ и победник.

Лице испод очију и до браде дечачки пуно и округло. Њене напућене, чине непунчене а необичне дубоке и све у истој тачки скупљене боре усекле у корен носа. Њчи као у јастреба укачене упарене праве очи помета ам уметника који имаће жици да керач и нађе везу између тријаналног и апсолутног. Спорт издавне читање есеја да се талент стима у израз даки су тем нину неку жуд не за славом него за довривњем нечега што пре јер је време такво да да се одмах мера радити и сарнавати. Тај младик како Кестлер како гере је трипута. Први пут кад га је у Битци за Британију због не непријатеља други пут кад је погинуо и опет страховите изгоре и трећи пут кад је по унапред израженој жељи лев мегов сакожен у крематоријуму. Њага и писма његова заиста пруже живи из пепела. **Њаганеси нас - в ПОСЛЕДЊИ НЕПРИЈАТЕЉ**

, Речи су апостола Павла а смисао је да човек духом победи и последњег свог непријатеља смрт. Хилари је рекао бисмо још преириририри смисао речи апостола. Победио је прве себе како се сам приказује егецен центричног самоувереног аргументног. "Правили смо се дасмоп пенни налесе са саОхном и Спендером а у ствари нас је занимао само спорт". Победио је затим тим страх од смрти у школи за кетеле чудној и ваља јединеј школи у којој сефаци са вежбања враћају мртви. "Један од главних учитеља у овој школи је смрт" писао је Хилари у књизи. Најзад је победио и све главне тешкоће интелектуалне и стилске за указак у књижевност.

Увек је приказује трупу Ђефердских ђака која је септембра 1939 те оставила универзитет и библиотеке и ступила у авиацију и од којих је две трећине погинуле пре Хиларијеве смрти. "Били смо без илузија и размажени. Штампана је а нама писана да смо изгубљени генерација а нама те није биле непријатне. "Или смо на први поглед узете себи себични и самозивни, без идеала којом бисмо живот посветили. "Ат нам је донео донео тај идеал и тачно како смо га желели. "Ије од нас тражио никада а херои хероизам дао нам прилику да покажемо намену одвратност према узбуђенима и према порученом патристизму". И оваје књига ап огледало дружбе о којој се

е којој де толико пише. Код Хиларија измеђује се опоре такмичарске дес
тејанствене дирљиве зреле. Најбољи друг Хиларијев који јепегинуе док је Хил
Хилари мучен по болницама експерименталним експериментима да му се да
де ново лице свако је говорио приликом једне дискусије с Хиларијем: "Да
лим што неможемо узајамно да се убедимо. Али те не мари. Ја сам да ћеш
ти променити мишљење. Неће веће од тебе и од мене изаћи не из свега све
га и уколико те будерасло, рашћен и ти с њим. Ниси ти без осећаја, Ричарде
Један психолошки знак, једна повреда твоје осетљивости, изазваће сажаљење
или гнев у теби, и у тој мери даћеш заборавити на себе." Чак и. Заборавио је
је на себе победио је себе и све друге што јетребале победити за идеалну
монарху митску победу: трипута је горео као неке митске бојанство.

официра пиота
Критика је с поштовањем истакла официра пиота
Д Керна који је тарди се ст орне евокевине извесне типове
престиж војника. Тако је у роману УМИРУ ЧИСТИХ ЧИЗАМА

прес аине прете војнике елитне енглеске Гарде. Официри те Гарде
дистасу обрађени у класичним енглеским романима садапрви пут обичан војник.
Чисте чизмес су симбол необичне дисциплине која је за те престављала не
товетна са њиховом чашћу. Керн је написао дужу новелу МОЗАК И ДЕСЕТ ПРОТИЈУ
у којој је обрадио подвиг њених славеначких герилаца и становањства...
сееснег око задатка да се сруши непријатељем мост.

Завршићемо овај рад једном својом импресијом
после обилног читања књижевности о рату и после многог размишљања о рату раз
ратницима ратовању. У свом покрету од ненаситности империализма политичке
хипокризије, русења мучења илаца венаца има једно чисто и симпатично а те
је војник. Тај несрећни и славни у униформу стегнути човек изједначен је не
некане ружне намере да његова смрт под анонимношћу униформе не буде ни
сувише патетична ни сувише величанствена. Једна мањкост е његовој смрти миса
лила се о преживљеном војнику. Више срећан што је жив и што нехатавати т
таме где је пре униформе прекинуо. "Ова су ти бивши берци данас најбољи

сери да не буде оно пре униформе да буде бољи човечји живот. Крв се не
санира крвају те они најбоље знају и кажу те без страха целом свету. Изнад
Изнад свега времена изнад данашњег друштва пуног трица и измета што би
рекао Хаксли издиже се војник човек дисциплине рада срца памети млад човек
који боље од свих књига зна логику дужности и етику жртве. Песник Роберт
Николс борац из онога рата умре у току овога рата има у недавно објављеној
збирци стихова ове редове о племенитом војничком ставу:

Шта имам вина да тражим
Неге што имам
Другове, љубав задатак
И дубок гроб.

Војник. Дошао је у рат хуман, радио страдао и умирао хуман, вратио се хуман
и преживелима у позадини донео хуманост.